

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри _____,
протокол № _____ від “___” _____ 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н.С

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Теорія та історія фінансової системи
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 Управління та адміністрування
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Фінанси, митна справа та оподаткування
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: бакалавр
(бакалавр, магістр)

Укладач: Клепанчук О. Ю., к.е.н, доцент
кафедри фінансового менеджменту

ЛЬВІВ 2020

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Метою СРС є активізація засвоєних знань, розвиток умінь та набуття навичок з навчальної дисципліни «Теорія та історія фінансової системи» для подальшого їх використання на практиці. При вивченні навчальної дисципліни самостійна робота здійснюється в основному в позааудиторний час.

Перший вид СРС реалізується у формі обов'язкових аудиторних занять та індивідуальних консультацій. У цьому випадку діяльність викладача носить спрямовуючий, консультативний і контролюючий характер.

Другий вид СРС – вивчення теоретичних і практичних питань з використанням навчальнометодичної літератури, законодавчих, інструктивних та нормативних матеріалів в позаурочний час і своєчасне здавання викладачу виконаних завдань.

Позааудиторна робота включає наступні етапи:

- теоретичний, який передбачає самостійне опрацювання текстів лекцій, конспектування відповідного матеріалу тощо;
- науково-дослідний – підготовка та участь студентів у наукових семінарах, студентських конференціях, підготовка до виконання дипломного проекту.

СРС може носити пошуковий, дослідницький характер, що стимулює творчу наукову роботу.

При виконанні СРС необхідно дотримуватися наступних правил:

Виконання самостійної роботи студентами полягає у підготовці ними рефератів по заданій тематиці в обсязі 10-15 сторінок друкованого тексту. Це передбачає:

- самостійне вивчення окремих питань або розділів навчальної дисципліни; - опрацювання рекомендованої літератури;
- аналіз явищ, ситуацій; - побудова структурно-логічних схем, рисунків і т.п.

Вимоги щодо оформлення самостійної роботи студентами:

- перед виконанням СРС необхідно скласти план, або виконувати за планом, рекомендованим викладачем при цьому використовувати статистичні і звітні дані із заданих за 2-3 останні роки;

- оформлення має бути акуратним, без скорочень, друк тексту шрифтом Times New Roman №14, інтервал – полуторний, поля:

праве – 3 см, ліве – 1,5 см, верхнє – 2 см, нижнє – 2 см;

- сторінки повинні бути пронумеровані в правому верхньому куті;
- необхідно в кінці роботи подати список використаної літератури (послідовність джерел – у порядку, якому вони використовуються в процесі відповідей на питання). Перед виконанням теоретичного завдання рекомендується скласти його план або виконувати за планом, запропонованим викладачем.

При цьому дозволяється використовувати інформацію з актуальних питань у фінансовій сфері, застосовуючи періодичні видання. Виконання всіх видів передбаченої цими вказівками самостійної роботи є необхідною передумовою для отримання заліку з навчальної дисципліни.

Основна форма контролю СРС з навчальної дисципліни «Теорія та історія фінансової системи» – перевірка отриманих знань студента шляхом усного або письмового опитування на семінарських заняттях.

РОЗДІЛ 2. ГРАФІК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ розділу, теми	Назва розділу, теми	Кількість годин СРС	Форма контролю	Термін виконання СРС
			СЗ, ПЗ, ЛЗ, залік по модулю	
1.	Історичні передумови виникнення фінансової системи.	4		1-2 тиждень
2.	Основні аспекти формування грошової системи.	4		3-4 тиждень
3.	Становлення та розвиток банківської системи.	4		5-6 тиждень
4.	Зародження та формування бюджетної системи.	4		7-8 тиждень
5.	Історичне формування податкової системи.	4		9-10 тиждень
6.	Теоретичні та історичні основи побудови страхової справи в Україні.	4		11-12 тиждень
7.	Теоретичні засади формування фінансів у зарубіжних країнах.	6	13-16 тиждень	
	Разом годин самостійної роботи студента	30		

В залежності від особливостей дисципліни «Теорія та історія фінансової ситеми», характеру самостійної роботи

встановлено такі форми контролю:

1. поточний контроль засвоєння матеріалу на семінарських заняттях на основі відповідей на

питання та доповідей;

2. усна доповідь по питаннях, винесених на самостійне опрацювання;

3. поточний та підсумковий контроль (змістовий модуль).

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому, а ніж викладено в лекційному матеріалі, опрацюванні наведених питань в розрізі тем:

Тема 1. Історичні передумови виникнення фінансової системи.

1. Еволюція фінансової системи.
2. Різні етапи історичного розвитку фінансової системи.

Тема 2. Основні аспекти формування грошової системи.

1. Історія формування грошей.
2. Історія формування української гривні.

Тема 3. Становлення та розвиток банківської системи

1. Банківська система її передумови розвитку на сучасній території України.
2. Банківська система після проголошення України Незалежною.

Тема 4. Зародження та формування бюджетної системи.

1. Історичні передумови виникнення бюджетної системи.
2. Розвиток і формування бюджетної системи в після проголошення незалежності.

Тема 5. Історичне формування податкової системи.

1. Зародження податкової системи.
2. Основні засади податкового законодавства України.

Тема 6. Теоретичні та історичні основи побудови страхової справи в Україні.

1. Особливості формування страхової справи в різні історичні періоди.
2. Формування страхової справи після проголошення незалежності України.

Тема 7. Теоретичні засади формування фінансів у зарубіжних країнах.

1. Особливості фінансових систем зарубіжних держав з розвинутою економікою.
2. Американська фінансова система її переваги та недоліки.
3. Японська фінансова система на чому вона формується.
4. Західноєвропейська фінансова система передумови її розвитку.

Розділ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Леоненко П. М. Основні етапи розвитку фінансової науки: методологія проблеми / П. М. Леоненко, В. М. Федосов, П. І. Юхименко // Фінанси України. - 2017. - № 4. - С. 55-74.http://finukr.org.ua/docs/FU_17_04_055_uk.pdf
2. Кузнецова С.А. Фінанси: навчальний посібник / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник, М.М. Вакулич; за заг. наук. ред. С.А. Кузнецової. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – 384
[chttps://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/474/1/Фінанси_2014.pdf](https://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/474/1/Фінанси_2014.pdf).
3. Колесников О. В., Бойко Д. І., Коковихіна О. О. Історія грошей та фінансів. 2-ге видання виправлене та доповнене: Навч. пос. – Центр учбової літератури, 2008. – 140 с.<file:///C:/Users/lviv/Downloads/Колесников%20О.В.,%20Бойко%20Д.І.,%20Коковихіна%20О.О.%20Історія%20грошей%20та%20фінансів.pdf>
4. Ставерська Т. О., Іванюта О. М. С 76 Історія фінансів: навч.посіб./Т. О. Ставерська, Іванюта О. М. –Харків : Видавець Іванченко І. С., 2013. – 83 с.Артус М.М. Проблеми трактування сутності та функцій категорії «фінанси» // Фінанси України. – 2007, №4. – с. 127-135.http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1059/1/history_finance.pdf
5. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с.Бацецкая А. И. <https://core.ac.uk/download/pdf/32613769.pdf>
6. Н.А.Шикіна. Фінанси. Курс лекцій для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей (Укл. Н.А.Шикіна. – Одеса: ОДЕУ, ротапринт,2008р.– 290с.). 2008 .<https://economics.studio/finansovie-voprosi/finansi-kurs-lektsiy-dlya-studentiv-usih-form.html>
7. Бацецкая А. И. Исторический аспект формирования и развития финансовой системы : монография / А. И. Бацецкая; Харьков. нац. ун-т гор. хоз-ва им. А. Н. Бекетова. – Харьков : ХНУГХ им. А. Н. Бекетова, 2015. – 111
[chttp://eprints.kname.edu.ua/43423/1/2014%20печ.%2015МН%20%20История%20финансов.pdf](http://eprints.kname.edu.ua/43423/1/2014%20печ.%2015МН%20%20История%20финансов.pdf)
8. Бернстайн П. Фундаментальные идеи финансового мира: эволюция / пер. с англ. В. Ионов. М.: Альпина Бизнес Букс, 2009. 248 с

Додаткова література:

1. Єфименко Т. І. Актуальні проблеми трансформації фінансово-економічних теорій в умовах глобальних змін. Фінансова глобалізація і євроінтеграція / за ред. О. Г. Білоруса, Т. І. Єфименко; ДННУ “Акад. фін. упр.”. Київ, 2015. С. 13–29.http://www.afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=448&num=3
2. Лопух К. В., Фещенко В. М., Юхименко П. І. Сучасний монетаризм: монографія / за заг.ред. П. І. Юхименка. Київ: ЦУЛ, 2015. 272 с.<http://securities.usmdi.org/PDF/993.pdf>
3. Небрат В. В. Еволюція теорії державних фінансів в Україні: монографія / НАНУ України, Ін-т економіки та прогнозування. Київ, 2013. 584 с.http://ief.org.ua/?page_id=2904&dept=18
4. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3 т. Т. 1 / за ред. Т. І. Єфименко, А. І. Мярковського; ДННУ “Акад. фін. упр.”. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ, 2013. 728 с.http://www.vtei.com.ua/konfa/23_05_19/3_64.pdf
6. Фінансова думка України: у 3 т. Т. 1 / Юхименко П. І. та ін.; за ред. В. М. Федосова. Чухно А. А. Вибрані праці: у 2 т. / передм. Л. В. Губерського, Т. І. Єфименко; ДННУ “Акад. фін. упр.”. Київ, 2012. Т. 1. 557 с. Т. 2. 480 с

7. Боронос В.Г. Антикризове фінансове управління у підприємстві / В.Г. Боронос, І.Й. Плікус, Л.Ф. Соколенко: Підручник. – Підприємство, торгівля та біржова діяльність: За заг. ред. д.е.н., проф. І.М. Сотник, д.е.н., проф. Л.М. Таранюка – Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. – С.95-118.
file:///C:/Users/lviv/Downloads/6808472.pdf
8. Introduction to finance: theory and practice: study guide / I.O. Shkolnyk, M.M. Brychko, O.M. Pakhnenko [et al.]; edited by: I. Shkolnyk, M. Brychko. – Sumy : Sumy State University, 2017. – 275
phttps://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/51799/1/finance.pdf
9. Європейські студії у фінансах : Навч. посіб. / І.О. Школьник, А.Ю. Семеног, В.М. Кремень та ін. ; за заг. ред. І.О. Школьник, А.Ю. Семеног. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 214
chttps://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/63410/1/Shkolnyk_ievropeiski.pdf
10. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб./ Н.Г.Пігуль, О.В.Дейнека, Н.А.Дехтяр, О.В.Люта. – Суми : Сумський державний університет, 2017.– 337
c.https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/64218/1/Pihul_biznes.pdf
11. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.
https://cul.com.ua/preview/fash.pdf
12. Економіка підприємства : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Є. В. Мішеніна та д-ра екон. наук Є. О. Балацького. – Харків: Діса Плюс, 2015. – 336
c.file:///C:/Users/lviv/Downloads/posob_EP_18.pdf
13. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів економічних і юридичних спеціальностей усіх форм навчання / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України” ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. М. Фролова ; [С. М. Фролов, О. В. Козьменко, А. О. Бойко та ін.]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 332
c.http://dSPACE.puet.edu.ua/bitstream/123456789/6644/1/1407_2015.pdf
14. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 720 с.
http://lira-k.com.ua/preview/12444.pdf

РОЗДІЛ 5. ІНТЕРНЕТ САЙТИ

1. Верховна Рада України - www.rada.kiev.ua
2. Кабінет Міністрів України- www.kmu.gov.ua
3. Міністерство фінансів України - www.minfin.gov.ua
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України - www.me.gov.ua
5. Національний банк України – www.bank.gov.ua
6. Державна служба статистики України - www.ukrstat.gov.ua

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Коли виникла економічна категорія «фінанси»
2. Назвіть ознаки фінансів.
3. Назвіть еволюційні форми фінансів.
4. Якими властивостями характеризуються фінанси в сучасних умовах.

5. Які етапи розвитку фінансової системи.
6. Якими причинами обумовлено відмінність фінансів різних суспільно економічних формацій.
7. Як вплинув перехід суспільства на товарно-грошові відносини на розвиток фінансів як економічної категорії.
8. Складові фінансової інфраструктури.
9. Інструментальне наповнення фінансової інфраструктури.
10. Чи можна стверджувати, що фінанси – це відносини, які не виходять за рамки розподільчого процесу.
11. Що означає грошова одиниця «Бюфон» і коли історично вона мала місце на українських землях.
12. Сформууйте етапи становлення грошового обігу на українських землях.
13. Дайте поняття грошовому господарству в період становлення української державності
14. Що спонукало до переходу від товарних грошей до монет.
15. Хто і коли відновив основну грошову одиницю Української Держави.
16. Як відбулося впровадження української національної валюти.
17. Дайте визначення терміну «банк» .
18. Окресліть основні етапи формування банківської системи.
19. Що забезпечило розвиток банківської системи в ХІХ ст.
20. Які були особливості банківська система України у Радянський період.
21. Чому Україна не мала автономної кредитної банківської системи в період Другої Світової війни.
22. Які були сформовані банківські інституції на Західній Україні.
23. Окресліть періоди формування банківської системи Незалежної України.
24. Розвиток банківської діяльності в Італії в ХІІ ст.
25. Українська банківська система на початку ХХ ст.
26. Вплив кредитної реформи 1930-1932 рр. на банківську систему в Україні.
27. Як ви розумієте поняття «бюджет»
28. Що Вам відомо про досвід складання бюджету (скарбу) на території нашої країни.
29. Які Вам відомі перші історичні згадки про бюджет.
30. Які підходи використовуються у вітчизняній науці до вивчення сутності.
31. Які ви знаєте етапи формування бюджетної системи .
32. Як відбулося становлення бюджетної системи після проголошення незалежності.
33. Які передумови виникнення бюджету.
34. В чому полягає об'єктивна необхідність бюджету.
35. Як відбувалось формування основних принципів функціонування
36. бюджету.
37. З чим на вашу думку пов'язана поява податків.
38. Охарактеризуйте основні етапи розвитку податкової системи.
39. Яка найдавніша система збору податків була при Київській Русі.
40. Охарактеризуйте податкову систему в період у складі Речі Посполитої.
41. В який історичний період натуральні податки були замінені на грошові.
42. Які принципи податкової системи ви знаєте.
43. Якими законодавчими документами керується податкова система.
44. Охарактеризуйте податкову систему після проголошення незалежності
45. Які еволюційні процеси податкової системи ви знаєте.
46. На яких принципах ґрунтується податкове законодавство.
47. Податкова система в період становлення української незалежності.
48. Окресліть причини виникнення та розвитку страхування.
49. Назвіть основні етапи розвитку страхування.
50. Чим відрізняється середньовічне страхування від античного.

51. Як ви розумієте поняття комерційного страхування і де воно мало історично зародитись.
52. В який період історично виникло страхування від нещасних випадків.
53. Звідки до України прийшло класичне страхування.
54. Які ви знаєте особливості страхування на початкових стадіях його розвитку
55. Коли мали місце перші офіційні згадки про страхування як фінансову діяльність.
56. Принципи формування страхової справи після 1991 року.
57. Які типи впливу економічної системи на структуру та рівень розвитку фінансової системи ви знаєте.
58. На чому базується американська модель фінансової системи.
59. Охарактеризуйте західноєвропейську модель фінансової системи.
60. Чому японську фінансову модель називають комуналістською.
61. Які ланки фінансових відносин об'єднує система державних фінансів.
62. Назвіть основні риси тенденцій розвитку державних фінансів зарубіжних країн.
63. Які узагальнення характерних рис та ідентифікаційних ознак європейської та американської фінансових систем ви знаєте.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати самостійної роботи оцінюються викладачем згідно з чинною шкалою оцінювання.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента приведені в підрозділі **9.2 Робочої програми навчальної дисципліни.**